C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 4r-236/2025 Judecătoria Bălți sediul Central
4-24139212-03-4r-24022025 Judecător: Natalia Foma

D E C I Z I E
în numele Legii

03 aprilie 2025 **mun. Bălți**

Colegiul Penal al Curții de Apel Nord

În componență:
Președintele completului, judecătorul Ion Talpa
Judecători Oxana Mironov și Ecaterina Arseni

examinând în ordine de recurs, recursul avocatului Sergiu Prodan în interesele contravenientei Frunză Nina, declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 05 februarie 2025, în cauza contravențională contestația depusă de Frunză Nina împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție din 07.10.2024, întocmit de agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Drochia Mihail Rotari, și a deciziei de sancționare din 18.11.2024, în privința lui Frunză Nina pentru săvârșirea contravenției prevăzute de art. 47^1 alin. (1) Cod contravențional.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele recursului, materialele cauzei, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La 07.10.2024, de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Drochia Mihail Rotari în privința lui Frunză Nina a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție pentru faptul că, la data de 02.10.2024 în or. Drochia a acceptat și primit o geantă din stofă cu inscripția „Victoria” în scopul exercitării dreptului de vot în cadrul referendumului din 20.10.2024 și anume de a vota cu obțiunea „Nu”. În geantă se afla o cană cu inscripția „Victorie”.

Prin decizia șefului adjunct al DGT „Nord” a CNA, Ion Șatic din 18.11.2024 Frunză Nina a fost sancționată pentru săvârșirea faptei contravenționale prevăzute de art. 47^1 alin. (1) Cod contravențional la o amendă în mărime de 750 unități convenționale, echivalent a 37 500 lei.

Frunză Nina, nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție din 07.10.2024 și decizia de sancționare din 18.11.2024, le-a contestat în ordinea art.448 Cod contravențional.

Contestația a fost expediată în adresa Judecătoriei Bălți sediul Central pentru examinare conform regulilor de competență statuate la art.395 alin.(1) pct.2) Cod contravențional.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Central din 05 februarie 2025 a fost respinsă contestația depusă de Frunză Nina, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria nr. MAI 06430852 din 07.10.2024, prin care Frunză Nina a fost supus răspunderii contravenționale conform art. 47^1 alin. (1) Cod contravenţional, ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea nominalizată, avocatului Sergiu Prodan în interesele contravenientei Frunză Nina a declarat recurs împotriva acesteia, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 05 februarie 2025 și pronunțarea unei noi hotărâri de încetarea procesului contravențional din motive de nulitate, precum și din lipsa faptului contravenției.

În motivarea recursului s-a invocat că soluția și argumentele instanței de fond sunt neîntemeiate, ilegale, adoptate în contradicție cu circumstanțele cauzei și grave vicii de procedură, considerând că instanța de fond nici nu a încercat să examineze cazul în esența sa, în

spiritul standardelor internaționale în materie de alegeri libere și neafectarea dreptului de a fi ales, ceea ce poate fi observat chiar și prin procesul-verbal al ședinței de judecată.

Astfel, instanța de fond a acceptat necondiționat poziția agentului constatator, ignorând prevederile legale exprese, a interpretat și aplicat arbitrar norma legală, nu luat în calcul argumentele recurentului și nici jurisprudența CEDO în cazuri similare, nu verificat problemele esențiale ale cauzei, nu a verificat cum agentul constatator și-a realizat dreptul discreționar în activitatea sa.

La fel, instanța nu a dat apreciere multiplelor argumente de fapt și de drept ale recurentului, limitându-se la o explicație formală, fără a argumenta și proba întrunirea elementelor constitutive ale contravenției.

În acest sens, recurentul cu titlu de *prima ratio* invocă că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit cu abaterii de la prevederile art. 443 alin. (1) lit. e) Cod contravențional stabilește că, procesul verbal trebuie să conțină date cu privire la "… încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională şi indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției".

Astfel, se relevă că instanța din start a acceptat alegațiile agentului constatator ca fiind unicul material probatoriu veridic, deși în esența sa agentul constatator din start a interpretat eronat prevederile legale.

În esență, agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Drochia Mihail Rotari, descrie întrunirea organizată de către simpatizanții formațiunii politice "Vitorie", ca ceva ieșit din comun, or acest drept este garantat de Constituție în art. 40 care stabilește că "Mitingurile, demonstrațiile, manifestările, procesiunile sau orice alte întruniri sînt libere şi se pot organiza şi desfășura numai în mod pașnic, fără nici un fel de arme."

În aceeași ordine de idei, instanța, acceptă ca probă de bază în vederea sancționării contravenientului faptul că dna Frunză Nina a acceptat în cadrul întrunirii o pungă din stofă și o cană.

În așa fel instanța nici nu a încercat examinarea speței prin prisma prevederilor stabilite în Regulamentul Comisiei Electorale Centrale cu privire la finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, adoptat prin Hotărârea CEC nr. 1185 din 18 august 2023, care la p. 65 stabilește că " Grupurile de inițiativă, concurenții electorali şi participanții la referendum pot utiliza materiale și obiecte de agitație electorală, …precum: afișe, pliante, cărți poștale, calendare, …. cărți, **pungi**, tricouri, chipiuri, eșarfe, fulare, a căror valoare pentru o unitate nu depășește două unități convenționale.", deși în această listă nu regăsim mențiunea despre căni, practica electorală ne arată că în campaniile electorale concurenții electorali și participanții la referendum în calitate de materiale promoționale și de agitație au folosit și alte obiecte decât cele enumerate cu condiția că prețul lor nu va depăși suma a două unități convenționale.

La fel, s-a menționat că agentul constatator eronat a interpretat, iar instanța necondiționat a acceptat argumentul că persoanei i se va indica cu ce concurent să voteze, or în perioada electorală conform prevederilor din Codul Electoral art. 70 alin. (1) stabilește că "Cetățenii Republicii Moldova, partidele politice, blocurile electorale, candidații și persoanele de încredere ale candidaților au dreptul de a supune discuțiilor libere și sub toate aspectele programele electorale ale concurenților electorali, calitățile politice, profesionale și personale ale candidaților, precum și de a face agitație electorală în cadrul adunărilor, mitingurilor, întâlnirilor cu alegătorii, prin intermediul mass-mediei, prin expunerea de afișe electorale sau prin intermediul altor forme de comunicare."

Aşadar, nu trebuie de confundat indicarea de a susține, cu îndemnul de a susține sau nu o opțiune supusă votului în cadrul unui referendum sau de a susține sau nu un candidat, care în această speță este mai mult un joc de cuvinte, or în cazul în care persoana va merge să voteze va fi liberă în cabina de vot de sine stătător să decidă pentru ce opțiune sau candidat să își dea votul.

Astfel, din procesul–verbal întocmit nu rezultă nici o legătură cauzală dintre faptă contravențională incriminată și anume, coruperea electorală pasivă și acțiunile recurentului.

Toate cele menționate supra, denotă caracterul formal cu care instanța de judecată a abordat materialul probatoriu, aferent speței în cauză, iar instanța din start a luat partea agentului constatator fără a intra în esență și a examina cauza sub toate aspectele.

Cu *titlu de terțio* se invocă lipsa unor probe incontestabile care să demonstreze potrivit principiului dincolo de orice dubiu rezonabil, persistența la speță a faptei contravenționale și a comiterii ei de către acuzatul contravențional, prezumția de nevinovăție nu a fost răsturnată, din motiv că procesul contravențional urmează a fi încetat în temeiul art. 441 alin. (1) lit. a) Cod contravențional, din lipsa faptului contravenției.

Într-o altă ordine de idei, se indică că instanța a ignorat argumentul privind proporționalitatea sancțiunii, fără a fi efectuată o analiză pertinentă și o individualizare a faptei, fără a lua în calcul circumstanțele obiective pentru care a fost stabilită pedeapsa maximă.

În temeiul art. 471 alin. (2) Cod contravențional, respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă părțile nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au prezentat referință, fapt ce nu împiedică instanței examinarea recursului în baza probelor anexate la dosar.

Examinând materialele cauzei contravenționale în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul penal conchide că recurentul nu a prezentat instanței de recurs careva argumente și probe prin care s-ar dovedi netemeinicia și ilegalitatea soluției adoptate de prima instanță, din care considerente va respinge ca nefondat recursul declarat în prezenta cauză, cu menținerea fără modificări a hotărârii primei instanțe:

În conformitate cu prevederile art. 473 alin. (1) pct.1) lit. c) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs respinge recursul și menține hotărârea atacată, dacă acesta este nefondat.

În motivarea acestei concluzii Colegiul, verificând legalitatea, obiectivitatea și corectitudinea hotărârii contestate în raport cu motivele invocate de recurent, constată lipsa de careva temeiuri de fapt și de drept întru casarea acesteia, astfel că la adoptarea soluției instanța de fond a ținut cont de rigorile art. 458 alin. (1) Cod contravențional, care indică că examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: lit. a) caracterul veridic al contravenției imputate; lit. b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; lit. c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; lit. d) existența circumstanțelor atenuante şi/sau agravante; lit. e) necesitatea sancționării şi, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; lit. d) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

În acest context instanța de recurs reține că, potrivit art. 381 alin. (4) Cod contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât şi cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum şi circumstanțele atenuante sau agravante.

Conform art. 440 alin. (1) Cod contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constatator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Potrivit art. 375 alin. (3) Cod contravențional, concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

În corespundere cu prevederile art. 425 alin. (1), (2), (3) Cod contravențional, probele sânt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției şi la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, depozițiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză. Aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale pe care şi-a format-o cercetând toate probele administrate în raport cu procesul-verbal întocmit.

Conform art. 425 alin. (7) Cod contravențional, procesului contravențional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la mijloacele de probă şi la procedeele probatorii, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod.

Potrivit art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinenței, concludenței, utilității şi veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele şi în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

La caz, Colegiul indică că vina contravenientei se probează prin: raportul agentului constatator din 07.10.2024 prin care se confirmă că Frunză Nina la 07.10.2024 a predat benevol agentului constatator geanta și o cană cu inscripția ”Victorie”; procesul-verbal de audiere a contravenientei Frunză Nina din 07.10.2021, din conținut căruia se constată că aceasta a recunoscut faptul că la 02.10.2024 în jurul orelor 16:00-18:00 a participat la adunarea organizată de partidul din care face parte, în incinta fostului bar ”Mitos” din or. Drochia, unde participanții au fost îndemnați ca la data de 20.10.2024 să voteze ”NU” la Referendumul Republican, fără a fi purtate careva discuții referitoare la alegerea președintelui RM, nu a fost remunerată pentru faptul participării la adunarea respectivă, însă la fine a primit o pungă din stofă cu inscripția BP ”Victoria” în care se afla o cană cu aceiași inscripție și un pachet cu napolitane; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 07.10.2024, cu tabelă fotografică prin care se constată că Frunză Nina a predat benevol agentului constatator geanta și o cană cu inscripția ”Victorie”.

Mai mult ca atât, Colegiul penal reține că procesul-verbal cu privire la contravenție din 30.10.2024, a fost întocmit în prezența lui Frunză Nina, care la semnat fără a invoca careva obiecții, inclusiv la semnat și la rubrica nr. 18, 19, din procesul verbal cu privire la contravenție, unde se specifică faptul că **recunoaște săvârșirea contravenției** și acceptă sancțiunea stabilită precum și aducerii la cunoștință a drepturilor și obligațiilor, astfel se constată că, Frunză Nina a recunoscut faptul comiterii contravenției imputate.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal constată că agentul constatator a examinat cauza sub toate aspectele şi just a ajuns la concluzia în ceea ce privește vinovăția contravenientei Frunză Nina în comiterea contravenției incriminate, care a fost integral dovedită prin probele pertinente și concludente acumulate de către agentul constatator și cercetate în cadrul ședinței de judecată a instanței de fond, verificate de către instanța de recurs, iar Frunză Nina nu a prezentat instanței careva probe pertinente și concludente, în corespundere cu principiul contradictorialității, în combaterea celor constatate de către agentul constatator, de aceia faptele constatate de către agentul constatator corect au fost apreciate de către instanța de fond ca fiind veridice, reflectând evenimentele ce au avut loc în realitate.

În altă ordine de idei, Colegiul analizând procesul-verbal cu privire la contravenție evidențiază că agentul constatator nu a admis careva omisiuni sau derogări de la art. 443 Cod contravențional care ar afecta fondul cauzei și nu pot fi acoperite de instanța de judecată.

Argumentele recurentei privind descrierea insuficientă a faptei contravenționale, Colegiul penal le apreciază ca fiind neîntemeiate, or, din conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție se constată că la formularea învinuiri au fost precizate circumstanțele de fapt esențiale privind locul, data, modul de comitere a faptei, susceptibilă de a fi înțeleasă unui observator obiectiv, iar la acest aspect instanța mai explică că o acuzație se formulează pe anumite circumstanțe de fapt şi de drept stabilite în rezultatul administrării probelor, însă într-adevăr în fiecare caz distinct, aceasta nu poate să abundeze în detalii, în lipsa şi imposibilitatea constatării cărora fapta imputată este deja una clară şi previzibilă, din care se explică îndeajuns de meticulos conduita făptuitorului şi acțiunile sale, cu respectarea de facto a prevederilor art. 442 în coroborare cu art. 443 alin. (1) Cod contravențional.

În consecință, Colegiul denotă că instanța de fond a pronunțat o hotărâre legală, întemeiată și motivată, iar în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, precum și criteriile care au stat la individualizarea pedepsei, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruiz versus Spania)*.

Argumentele recurentului, avocatului Sergiu Prodan privind lipsa în acțiunile lui Frunză Nina a elementelor constitutive ale contravenției prevăzute la art. 47^1 alin. (1) Cod contravențional, Colegiul penal le apreciază ca fiind declarative, or, din probele administrate în procesul contravențional se constată dincolo de orice dubiu rezonabil că Frunză Nina la data de 02.10.2024 în or. Drochia a participat la o ședință organizată de reprezentanții BP ”Victoria”, în cadrul căruia participanții au fost îndemnați să voteze ”Nu” la Referendumul Republican, iar la finele acesteia au semnat pe niște liste și au primit o geantă și o cană cu inscripția ”Victorie”, precum și un pachet de napolitane, și în mod tacit a acceptat remunerația oferită de acest partid, iar circumstanțele referitoare la atingerea rezultatului scontat, nu influențează asupra calificării juridice a acțiunilor contravenientei, or, realizarea acțiunilor de *acceptare și primire* ca elemente constructive al laturii obiective a contravenției de corupere electorală pasivă, are o componență

formală – contravenția consumându-se în momentul comiterii uneia din acțiunile alternative prevăzute la art. 47[1] Cod contravențional, fără a fi necesară atingerea scopului scontat.

La fel, este neîntemeiată și afirmația că potrivit pct. 66 din Regulamentul Comisiei Electorale Centrale cu privire la finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, adoptat prin Hotărârea CEC nr. 1185 din 18 august 2023, bunurile primite de Frunză Nina nu constituie corupere electorală, or, este evident că bunurile oferite și acceptate de către contravenientă depășește valoarea de două unități convenționale, iar în combaterea acestui argument instanței nu i-au fost prezentate careva probe.

De asemenea, Colegiul penal evidențiază că în speța dedusă judecății nu este pus la dubii dreptul contravenientei Frunză Nina la întruniri și nici dreptul acesteia la vot, însă norma prohibitivă prevăzută la art. 47[1] Cod contravențional, urmărește scopul asigurării unor alegerii libere și corecte, fără imixtiunii din partea persoanelor terțe. Or, votul secret și liber exprimat al alegătorilor constituie elementul de bază al alegerilor libere și democratice și al dreptului la vot, iar coruperea alegătorilor sau vânzarea voturilor sunt incompatibile cu conceptul alegerii democratice și printr-un vot liber exprimat de către cetățeni a organelor reprezentative și fraudează competiția bazată pe idei și pe programe politice desfășurate între partidele politice și între candidați.

Astfel, sancționarea coruperii alegătorilor urmărește scopul asigurării integrității și caracterului democratic al proceselor electorale prin exercitarea necondiționată a drepturilor penale.

La fel, este insignifiant și argumentul privind ne proporționalitatea sancțiunii aplicate contravenientei Frunză Nina, or, Codul contravențional stabilesc garanții suficiente, apte să asigure individualizarea sancțiunilor în fiecare caz particular, iar prin instituirea unor amenzii disuasive în cazurile de corupție electorale nu sunt afectate dispozițiile art. 46 din Constituție.

În concluzie Colegiul penal notează că, nici un motiv din cele indicate în dispozițiile normelor cuprinse la art.467-468 Cod contravențional nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept și care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării încheierii contestate, iar o hotărâre legală nu poate fi casată din motive formale.

Astfel, reieșind din cele menționate, Colegiul penal consideră necesar de a respinge ca nefondat recursul avocatului Sergiu Prodan în interesele contravenientei Frunză Nina și a menține hotărârea Judecătoriei Bălți sediul Central din 05 februarie 2025 fără modificări.

În conformitate cu prevederile art.473 alin.(1) pct.1) lit. c), art.474 Cod contravențional, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Recursul avocatului Sergiu Prodan în interesele contravenientei Frunză Nina declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți sediul Central din 05 februarie 2025 în cauza lui Frunză Nina se respinge ca nefondat, cu menținerea respectivei hotărâri fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul: **Ion Talpa**
Judecătorii: **Oxana Mironov**
Ecaterina Arseni